

Dispens för utländska läkare som vill stanna kvar i Sverige

362 utländska läkare som idag arbetar i Sverige får stanna trots att deras arbetstillstånd snart löper ut. Det har Arbetsmarknadsstyrelsen beslutat efter påtryckningar från flera berörda landsting. Bakgrunden är att läkarna kommer från länder, främst Polen, som 1 maj 2004 blir medlemmar i EU.

■ Mellan år 2000 och 2002 fick totalt 500 läkare, sjuksköterskor och tandläkare från flera av EUs kandidatländer tillfälliga arbetstillstånd för att arbeta inom den svenska hälso- och sjukvården. Arbetstillstånden gäller i 18 respektive 36 månader.

Inom kort börjar tillstånden löpa ut, endast omkring ett halvår innan dessa länder blir medlemmar i EU och då kommer att ingå i den fria arbetsmarknaden. Den största gruppen är läkare, 362 personer, och 235 av dessa kommer från Polen. Därefter följer ungrare (68 läkare), estländare (34 läkare) samt slovakier (25 läkare).

»Täckande av tillfällig brist«

Arbetsmarknadsstyrelsens generaldirektör har nu beslutat om dispens för dessa läkare. Beslutet avser s k täckande av tillfällig brist, och Migrationsverket får ett generellt bemyndigande som innebär att verket kan besluta om förlängda arbetstillstånd i högst ett år. Det innebär att exempelvis de polska läkarna, som riskerade att tvingas avbryta sina vistelser i Sverige och vänta in 1 maj 2004 för att kunna återvända, nu får stanna.

Sammanlagt 16 landsting, samt Västra Götalandsregionen, berörs av dispensen.

Arbetsmarknadsstyrelsen har inför beslutet samrått med såväl Läkarförbundet som Vårdförbundet, Landstingsförbundet och Tandläkarförbundet.

Nya dödsorsaksintyg

■ Förutom den terminala dödsorsaken ska från och med den 1 augusti uppgifter om eventuella tillstånd som lett fram till den slutgiltiga dödsorsaken fyllas i på dödsorsaksintyget (Den terminala dödsorsaken ... som var en följd av ... som var en följd av etc). Dessutom ska plats och aktivitet vid skadetillfället anges. Vid missbruksrelaterade dödsfall ska läkaren som utfärdar intyget dessutom

Tabell I. Beslut om arbetstillstånd tagna av Arbetsmarknadsstyrelsen år 2000–2002 för läkare från Polen, Slovakien, Ungern och Estland. Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen.

Beslut	Landsting	Land	Antal	Tid
2000-02	Kalmar, Jönköping, Kronoberg, Östergötland, Örebro, Blekinge	Polen	50	36 mån
2001-11	Dalarna, Gävleborg, Västmanland, Sörmland	Polen	50	36 mån
2001-11	Kalmar, Jönköping, Kronoberg, Östergötland, Örebro, Sörmland	Polen	ca 55	36 mån
2001-11	Västra Götalandsregionen	Ungern	30	36 mån
2002-01	Stockholm	Ungern	7	36 mån
2002-02	Västernorrland, Jämtland, Västerbotten, Norrbotten	Polen	55	36 mån
»	»	Ungern	25	36 mån
»	»	Slovakien	25	36 mån
2002-03	Värmland	Estland	20	36 mån
2002-04	Blekinge	Polen	25	36 mån
2002-09	Örebro	Estland	14	36 mån
2002-11	Örebro	Ungern	6	36 mån

Beslut om arbetstillstånd tagna av Arbetsmarknadsstyrelsen år 2000–2002 för läkare från Polen, Slovakien, Ungern och Estland. Källa: Arbetsmarknadsstyrelsen.

Kalmar läns landsting tillhör de landsting som år 2000 rekryterade polska läkare för att täcka luckor inom specialiteter där det visat sig mycket svårt att hitta svenska läkare. Det handlade framför allt om neurologer, anestesiologer, ögonläkare och röntgenläkare. 19 av de 50 polska läkare som år 2000 kom till Sverige med arbetstillstånd som varade i 36 månader hamnade i Kalmar läns landsting.

Håkan Petersson är personalchef i Kalmar läns landsting. Inför hotet om att förlora de polska läkare vars arbetstillstånd snart löper ut tog Håkan Petersson, i likhet med kolleger från flera andra berörda landsting, kontakt med Arbetsmarknadsstyrelsen.

– För oss hade det blivit mycket besvärligt om de polska läkarna inte fått stanna, eftersom vi vet hur svårt det är att rekrytera svenska läkare till vissa specialiteter.

– Vi har inga planer på att dra ner på verksamheten och lösningen skulle i så fall ha blivit att antingen anlita bemanningsföretag eller låta köerna växa, säger Håkan Petersson.

De flesta vill stanna

De allra flesta polska läkare som kom till Kalmar år 2000 vill stanna, uppger Håkan Petersson. Behovet inom de enskilda verksamhetsgrenarna får dock avgöra huruvida dessa läkare behövs på lång sikt, eller om de bara har täckt en tillfällig brist.

– Det måste verksamhetscheferna bestämma. Men då det handlar om specialiteter inom vilka det har varit mycket svårt att rekrytera svenska läkare, tror jag de allra flesta kommer att få stanna, säger Håkan Petersson.

Peter Örn

peter.orn@lakartidningen.se

precisera typen av drog/droger. För övrigt liknar innehållet i det nya dödsorsaksintyget det gamla.

Förändringarna är enligt Per-Anders Sunesson, enhetschef på Socialstyrelsen, gjorda dels av folkhälsoskäl, det gäller främst uppgifterna om missbruk, dels som en anpassning till internationella förhållanden.

Även blanketten för dödsbevis ser

annorlunda ut från och med den första augusti, men förändringarna är enligt Per-Anders Sunesson endast redaktionella, det vill säga innehållet är det gamla vanliga men formen är ny. De nya blanketterna finns att hämta från Socialstyrelsens hemsida www.sos.se, men även gamla blanketter godtas under hösten. (LT)